

Szerkesztőség:
II-ik kerület 460. házszám,
tovább a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:
SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová
az előfizetési pénzek, a hirdetések és ezeknek díjai,
almint a felszólamások
küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők. Nyílttér scra 1 korona.

Karácsony.

Minden ünnep, amely évről-évre visszatér, az idők gyors futására emlékeztet. A karácsony talán az egyetlen ünnep, amely maga szép, benső, szinte idillikus jelentőségével minden egyéb bántó gondolatot kizár. Ennek az ünnepnek igazi lelke: a szeretet. Ennek kedves, meleg fénye sugározza be karácsony napját. Talán még mindig nem eléggé testvéries ez a szeretet ember és ember között, ámde azért nincsenek aggodalomra. Az utolsó évtizedek annyi szép és nemes eszmét keltettek életre a szívünkben, hogy már csak ezek révén is a legjobb reményekkel lehetünk az emberiség folytonos tökéletesedése iránt. Ezek között első rendű fontosságuk az emberbaráti eszmék, melyek sohasem voltak ugyan idegenek egyesek lelkétől, de általánosakká, társadalmi természetűekké csak a jelen század tisztultabb világnézete utján lettek. S az emberbaráti jótékonyáságnak mintegy hivatott ünnepe a karácsony, melynek idején már a kereszténységet megelőző római világ is gyakorolta a kölcsönös ajándékozás szokását a Saturnáliák ünnepén, de a nélkül, hogy a kedvteléssel magasabb rendű erköl-

csi vagy vallási eszmét kapcsolt volna össze. A keresztyénység, majd pedig a jelen század humanizmusa nemesítette oda a karácsonyi ajándék-osztást, hogy az a családban az örömszerzés, a társadalomban pedig a nyomorenyhítés gyöngéd eszközévé lett, s végre olyan mértékűvé fejlődött, hogy nemcsak az ipart és kereskedelmet látja el közgazdasági fontosságú teendőkkel, hanem a művészetet és irodalmat is hathatósan foglalkoztatja; egyszóval mind anyagi, mind szellemi téren olyan tevékenységet idéz elő, melynek gyümölcsei nevezetes tényezői már magának a közgazdaságnak is.

A nagyobb városokban, különösen pedig az igazi nagyvárosokban a „karácsonyi piac” forgalma szinte mesés összegekre rug. Számtalan műhely és gyár hónapokon át tartó szorgos munkával főleg a karácsonyi piac szükségleteinek kielégítésén fáradozik, és segítségül híván a művészetet, évről-évre tökéletesedő cikkeket állít elő, hogy az egyszerűbb szükségeken kívül a finomultabb műizlés követeléseinek is eleget tudjon tenni.

A tehetősebb közönségnek azonban nem csak a fényes cikkek vásárlására, hanem a szűkölködők fölségelésére is jut pénz-

ze. Egyesek, jótékony egyesületek s hatóságok sok ruhátlan felöltötttelnek és számos szegény hideg hajlék bemelegítéséről gondoskodnak. S mindez talán az év egy más szakában sem olyan szükséges és hasznos, mint éppen karácsony ünnepén, mikor a tél zordonsága és a keresetben való foglalkozás annyi szerencsétlent tenne még szerencsétlenebbé, ha a felebaráti szeretet meg nem látná s letörölni nem sietne a nélkülözök könnyeit éppen azokon a szent napokon, amelyeken mindenki igyekezik örülni és örömet szerezni.

Gyűlés.

A rom. kath. tanítótestület f. hó 22-én d. u. 4 órakor kezdődőleg tartotta az évben utolsó rendes havigyűlését — nt. Pusztay János s. lelkész érdeklődő figyelme mellett. — Schlosser László igazgató-tanító elnöklete alatt, aki az ő évet szép beszéddel zárta le. — A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után tárgyalattott a tanulók egészségi állapota, előhaladása és magaviselete.

A ket előbbire vonatkozólag megnyugtatók az állapotok, az utóbbira nézve, különösen az utcai viseletet illetőleg, — a testület tagjai egyértelműleg sulyt fognak helyezni arra, hogy a tanulók az eddiginél is szigorúbb felügyelet alá vőtessenek.

A gyűlés kiemelkedő pontjait az elnöki jelentések képezték, a melyek közül feljegyeztük a következőket:

1. Az iskolás gyermekek a tanító árvák ka-

TÁRCA.

Karácsony.

Karácsony estéje van . . . !
Amerre szem tekint, sivár hőmezők,
Az égen szürke ónszin fellegek . . .
Nem ragyog csillag, mely utat mutatna . . .
Szent emlékünnap, szent karácsony van ma!

Karácsony estéje van . . . !
Az utcán zsbongó emberáradat
A templom felé sietve tódul,
És bent már hallik az ájtatos ének . . .
Remegve száll a tömjén-füst az égnek !

Karácsony estéje van . . . !
A szeretet ünnepét tartják ma meg!
A „Szeretet”-ét, ki ma született
És kit most sem értünk meg még oly sokan . . .
Ünnep! Szent karácsony ünnepe ma van!
Lucifer.

Karácsony a postán.

Az „Abony” eredeti tárcája.
Írta: Vértesy Gyula.

Egy kis törékeny, fehér lelkű leánykáról szól ez az írás, egy leánykáról, aki az ünnepek tiszta, szent hangulatában elment arról a fekete világról a többi fehér lélek közé.

Mint a hópehely! Egy darabig lebeg-libeg a szürkéségben a szürkés színtől, és végül a hóban elolvad.

a nagy fehérségbe.

Milcsikéről lesz itt szó, a kis póstásleánnyról, aki, mint a tavalyi ünneputáni lapok megírták, ünnep estéjén megmérgezte magát.

„Karácsonyi öngyilkos”, „Karácsonyfa áldozata” s más efféle hangzatos címek alatt jutott nyilvánosságra a kis sápadt leány sorsa.

„Bizonyára reménytelen szerelem kergette sirba a testi bájakban nem igen ékeskedő kis vén leányt”, írta valamelyik impertinens riportor cinikusan, komiszul.

Podig nem az! Szegény Milcsike beesett szeméből igéző, forró pillantások helyett csak efféle szomorú, csendes, ősi álmodozásra hajló tekintetek szálltak ki.

Szomorúak, nagyon szomorúak, aminők azokból a szemekből szoktak kiszállani, melyek megszokták a sirást, a szürke borot, az élet vigasztalanságát.

Az öltözetével sem sokat törődött. Nem úgy mint a többi vén leány, aki annál több férfinak szeretne tetszeni, mennél kevesebben kezdenek érdeklődni iránta.

Milcsike nem akart tetszeni senkinek. S bár a verseket szerette, s egy-egy melegebb hangú szerelmes vers nyomán könny is fakadt a szemében és érzések rajzottak át a lelkén, ez még nem jelentette azt, hogy valaki iránt érdeklődik a kicsike, szürke teremtés, hanem mindössze azt, hogy ilyenkor mindig megsíratott valakit, aki az ő ősze tavaszában neki napfényt, derűt, meleget jelentett, s aki örökre eltűnt, mint ahogy eltűnik a lehelet, az esőcsepp, a szeretet, a szerelem.

Haját simán hátrafésülte, úgy ahogy a nagyanyánk képein láthatjuk. Ez a hajviselet még idősebbek mutatta, miat aminő valóban volt. Pedig

ő is csinálhatott volna hajzslakát a fejére térdig érő selymes szőke hajából, de minek? Nem akart ő senkinek sem tetszeni. Kinek is akart volna? Talán a főnök urnak? A vörös orru, rekedt hangú vén majomnak, aki csak krakogni, meg köpködni tudott? Vagy a feleknak, akik a postára jartak? Ezeket jóformán nem is látta. Elvette, amit hoztak, odaadta, amit kértek, punktum. Csak egyszer elégyedett beszédbe egygel.

Ezért a beszédért bűnhődött meg. A jószágért! Mert ezen a világon bűn jönnek és tisztességesnek lenni.

De erről majd később! Most csak azt akartam mondani, hogy nem adott magára semmit sem. Valaha adott. Ezelőtt jó tíz évvel, amikor még üde és friss volt az arcoeskája a szemé ragyogó, a szája piros.

De azóta a hivatalszobában elfonnyadt minden, ami szép volt rajta. Az évek jöttek, mentek és minden év vitt valamit; ez a szemé fényét, az az ajka pirosságát, ez a termete delegeységét, az a mosolygását.

Valaha olyan volt, mint valami illatos virág, most már egész dohány szagu lett. Mint valami tajtekzipkat, úgy kiszívták őt a kollogak bűzös, csipős szivarjai s a főnök ur öblös esibukjai.

Kiszívták barátra, dohányszagura, mint valami helyes kis tajtekzipkat.

Rudeg, szomorú hivatal volt, ahol dolgozott. De azért mégis inkább szeretett a hivatalban lenni, mint odahaza, mert itt legalább lekötötte a lelkét a munka, de odahaza iszonyu volt lenni. Az egyedüli ridegsége ott öltö a lelkét, itt legalább nem volt egyedül.

Egy ünnepet talán különösen nem! Hanem azért mert az ünnepeket meg sem szerette. Ő

rácsonyfájára összeadokoztak 20 korona és 80 fillért. Mely összegből 14 kor. 42 fillért a tanító-árva, 3 koronát a vakok országos intézete, 3 koronát Gróf Leiningen Károly 48-as vértanu tábornok szobor alapja javára küldött el. 40 fill. postaköltség.

2. Részben ruhával, részben lábbelivel ellátott 61 szegény tanuló 358 kor. 28 fillér költséggel, amely összeg fedezetet nyert a nemes célu matiné jövedelmének osztalékából. Ft. Lévy apát úr és több jó szivek adományából. Utósegélyezésre még mintegy 90 korona áll a testület rendelkezésére. A segélyzendők már össze is irattak.

3. Tudomásvétel és alkalmazkodás végett előterjesztett Ft. Lévy apát, esperes-plébános. iskolaszéki-elnök átirata, mely szerint a karácsonyi szünet dec. 24-én kezdődik és tart jan. 3-ig bezárólag. A tanítás jan. 4-én veszi kezdetét. A szünet alatt vásár és ünnepnapon a gyermekek a reggeli 8 órai szt. misén jelennek meg.

Végül elhatározott, meg pedig egyhangulkesedéssel; hogy nagynevű főnökét Ft. Lévy apátot, — a testület mély szeretetének, hála-jának és ragaszkodásának jeléül — már Szilveszter estéjén fogja ez új év alkalmából üdvözölni.

Boldog ünneplést kívánva a tagok egymásnak — a gyűlés fél 6 órakor véget ért.

Előfizetési felhívás!

Lapunk jövő számával 12-ik évfolyamába lép. Felhasználjuk ez alkalmat arra, hogy kérjük lapunk olvasóit a további szives támogatásra, előfizetéseik megújítására.

Előfizetési ár:

Egy évre 8 korona.
Fél „ 4 „
Negyed évre 2 „

házaflias üdvözléttel:
a szerkesztőség és kiadóhivatal.

MI UJSÁG?

K r ó n i k a.

Hóvizataros zord időben,
Mig tél fagya a csontba vág,

teljesen nélkülözötte a szeretetet, ilyenkor pedig minden a szeretet nevében kél utra. Mindenki küldöz a szeretteinek s ő nem küldhet senkinek, neki nem küld senki! Senki semmit!

Eszébe jut a rég elmúlt évek emléke! Mikor még ő is ünnepelt, mikor még őt is szerettek. A Jézuska róla sem feledkezett meg s a karácsonyfa gyertyáskái neki is lobogtak!

Régen volt, talán igaz sem volt, csak olyan álom, ragyogó, fényes álom volt!

Nézi a csomagokat, melyeket az emberek ott szorongatnak a hónuk alatt; a leveleket, melyek bizonyára tele vannak forró, jó kívánságokkal; az ajándékokat, melyek szívből jönnek s szívhöz szállnak, s mig mindezeket végig nézi, végig gondolja, belepi lelkét s szeretet után való forró vágyakozás hangulata.

Eszébe jutnak az ő egykori otthoni pakolásai. Odabaza, a tornácos, fehérre meszelt vén házban, a zagyvaparti kis faluban! Mikor még az édesanyjával együtt pakkoltak Lacikának, akis katonának, az öccsének, aki fent tanult Pesten a Ludovicumban. Milyen óriási ládákat küldtek neki! Óriási diók, meg mákos patkókkal, rengeteg sonkákkal . . .

Hogy szerették azt a fiút, ő is, meg az anyja is. S meghalt, legszebb férfikorában, boldogsága küszöbén, a házassága első évében.

Ha élne! Most együtt lagnának, családja lenne, karácsonyfát készítené a Laci gyermekeinek! De vége, mindennek vége! Az édesanyja is, a testvére is, itt hagyták örökre!

Leteszi a tollat, nem tud tovább dolgozni. A mellét mintha vaskapocsal szorítaná össze az elkeseredés. Szeme teleszalad könnyel s lehajtja fejét. Ott ül elkeseredve, munkára képtelenül, a fájdalmas hangulatoknak és szomorú visszacmlé-

Vonulnak messze idegenbe
Szegény fiuk: magyar bakák;
Töltött fegyverrel, vont szuronyal,
Baktatnak a kemény havon . . .
— Kik a kandallónál melegsünk,
Gondoljunk rájuk olykoron!

Hogy mért tépték el innét őket,
Hol hitves sir tán és gyerek,
Bizonyal nem is sejtí, tudja
Ez a szegény magyar sereg.
Parancs jött s nyomban menni kellett,
Bucsurá sem volt alkalom . . .
— Kik a kandallónál melegsünk,
Gondoljunk rájuk olykoron!

Mikor fáradtan dőlnek este
A kemény deszkaágyra le,
A lelkük hazaszáll epedve,
S a szemük könnyel van tele,
És kérdik szomorú keservvel:
Velünk ki is törődne honn?
— Kik a kandallónál melegsünk,
Gondoljunk rájuk olykoron!

Kincstár köpenye jaj, de vékony,
Alája fujdogál a szél,
Magyar bakákkal Boszniában
Ej, dehogy is tréfál a tél.
Meggyőtri őket nappal, éjjel,
Hétköznap és vasárnapon . . .
— Kik a kandallónál melegsünk,
Gondoljunk rájuk olykoron!

Köszönt bennünket a karácsony,
A világ legszebb ünnepe,
Karácsonyfának gyertya lángja
Szobánkat fényvel hinti be,
Karácsonyfának fénye mellett,
Mig szerte árad a meleg,
Gondoljunk a szegény fiukra,
Kik messze értünk küzdenek!

F e n ő.

— Előfizetőinknek és olvasóinknak boldog ünnepeket kíván a szerkesztőség és kiadóhivatal.

— **Vasárnap** helyett lapunk ma, karácsony első ünnepén jelent meg. Újévi számunk azonban újév után való vasárnap jelenik meg.

— **Karácsony ünnepén.** Lehetnek az emberek hűtelenek egymáshoz, de nem hűtelen a Karácsony az emberekhez. Eljön hűségesen minden érben hozzájuk, hogy szívükbe belecsepegtesse az irgalom, a megbocsájtás, a béke szent érzelmeit, melyek nélkül a társadalom nem az emberek összetartózkodását jelentené, hanem a szétzúllás magvát hordaná magában. A szeretet, a béke ünnepén mindenki érzi az égből alásugár-

kezéseknek szinte öntudatlan állapotában.

A várakozó tömeg pedig azáltal türelmetlenkedik. Egy-egy hang ki is hallatszik, durván, ki-méletlenül:

— A vén skatulya álmos!
— Hej, ne aludjék néni!
— Nem azért fizetik, hogy horkoljon. Vegye el már a pakkomat, nem állhatok itt éjfelig!

Zugnak, dohognak és őt szidják, de ő nem hall a szidalmakból semmit, csak néz a tömegben egy alakra, egy öreg asszonyra, aki egyszerű fekete kendőjében burkoltan szerényen, csendesen álldogál ott, hóna alatt csomagot szorongatva.

Nézi, nézi, azután kilép a rekeszből, utat csinál az öreg asszonynak s maga veszi el a csomagját:

— Ugy-e patkók vannak benne, mákosak és diósak? És egy nagy sonka, meg apró sütemények? Ugy-e Lacinak küldi?

Az öreg asszony nem érti az egészet. Mi-féle Lacinak? S miért olyan szives hozzá a postás-kisasszony? Hanem azért csak megköszöni:

— Áldja meg az Isten, kisasszony vagy asszonyság; nem tudom minek tisztelhetem?

Többet nem mondhatott. Elsodorta a tömeg, mely most már szitkozodni kezdett:

— Ki volt az a vén banya, aki miatt minket elmellőzött? Ez nem igazság! Itt mindenki egyforma! Szentelenség kivételeket csinálni.

A főnök urhoz, a vörös orru, egyre köpködő főnök urhoz is elhat a lárma. És kérdőre vonja:

— Hogy mer maga külömbiséget tenni pasas és pasas között? Mi? Hé? Ki volt az a vén szipirtó? Rokona? Mi?

— Nem ismerem.

— Hát akkor hogy mérte meg nem engedett előnyben részesíteni? Mi 2-11-2? Majd azonosított

zó kegyelemnek összeolvasztó erejét. E napon a házas társak jobban simulnak egymáshoz, a gyermekek is jobban vonzódnak a szülőkhöz és a szülők a gyermekekhez, mint máskor, az emberek is mintha nagyobb szeretettel üdvözölnék egymást. A karácsonyi béke és szeretet maradjon állandóan velünk és a mi szeretetteljes üdvözülésünk száljon olvasóinkhoz!

— A legszebb karácsonyfa.

Évente többször is, de különösen Karácsony napján látogat be a szeretet a kórház és szegényház ügyefogyottjaihoz, amikor a szent estén az ő részükre is kigyul a szeretet, a vigasz lángja a karácsonyfán. Ft. Lévy Mihály apát, esperes-plébános, szeretett országgyűlési képviselőnk az a nemes lélek, aki az előbbi évekhöz képest most is beküldte az élet letöröttjeinek a szépen feldiszipített karácsonyfát, amely a lelki örömeiken kívül még testi táplálékot is nyújtott nekik kalácsokkal megterhelt lombjával. Ő is résztvett a szegények örömeiben, könnyekig megható, vigasztnyújtó beszédet intézvé hozzájuk. Gondoskodott arról is, hogy ünnep első napján az ő kedvelt nyomorultjai bőségesen megvendégtessenek. A mindenható nagy jó Isten, adjon méltó jutalmat az ily nemes cselekedetekért!

— **Iskolalátogatás.** A legnagyobb atyai szeretettel és gondossággal látogatta meg a rom. kath. hitközség iskoláit a mult hét 3 első napján Ft. Lévy Mihály apát, esperes-plébános, hogy saját tapasztalata alapján szerezzen tudomást a tanítók működéséről, a tanulók előmeneteléről és magaviselete felől. Kedves napok voltak ezek a gyermekek előtt, mert a nemes szívű főpapban nem a komor képű vizitátort látták, hanem azt a Krisztus szíve szerinti lelkipászort, aki hozzájuk leereszkedve az ő nyelvükön tud nekik szépeket beszélni Jézus születéséről, a kedves Karácsony ünnepéről. Ajándék volt ez a látogatás a gyermekeknek, emlékeztetés, drága karácsonyi ajándék.

— Pár szó a presbiter választáshoz.

A ma két hete tartott presbiter választások alkalmával egy polgártársam nem elégedett meg azzal, hogy megválasztásom megsemmisített, hanem helyénvalónak találta még, hogy a piacon ellenem egy otromba támadást intézzen, melynek indító oka nem más, mint az, hogy egy izben bizonyos üzleti érdekeket érintő, de egyébként nagyon is közérdekű dologban történt sikerrel járó felszólalásoknak e lapban helyet engedtem. Nem reagálnék rá, — mert hisz reputációt az ilyesmi nem érintheti, — de különben is egy közmondás szerint: aki haragszik, annak nincs igaza; azonban ama hitsorsosaim iránti tisztelgésből, kik bizalmukra érdemesnek tartottak, jóhiszeműségünk igazolásául, valamint a támadás alaptalanságának

Ki volt? Mért tette?

— Nagyon hasonlított az édesanyámhoz!
— Óh vén csacsi! — tör ki a főnök urból — az anyjához? Óh vén csacsi!

A kezelőtiszt is vérszemet kap:
— Akárcsak a „Faluroszá“-ban a vén gonosz bakter! Az is panaszkodik, hogy árva, so apja, se anyja! Komikus a kisasszony!
— Majd számolunk! — fejezi be erélyes hangon a főnök ur!

Milyen kisasszony nem szól semmit. Lehajtja a fejét és dolgozik tovább. Este távozás előtt a főnök ur meg egyszer leszidja. Arra sem szól semmit. Valami megnyugtató és vigasztaló gondolat előre veti fényét a lelkében. Valami úgy sugja neki, hogy többé nem kell végighallgatnia a főnök ur durva kifakadásait és hogy nem sokáig kell irigyelnie azokat, akiknek van valakijük.

Ugy érzi, hogy minden rendbe fog jönni!
S mikor odabaza beveszi az egész kis üveg morfiumot, amit az orvos idegesillapítóul rendelt neki, egyszerre csak behálózza a lelkét az a végtelen boldog gondolat, hogy milyen jó lesz neki innen, ahol senkije nincs, elmenni oda, ahol várnak rá, az édesanyja meg a testvére.

S az örök álmokra készülő vén leány ajakára a jó szelíd halál előhírnökeképpen odaszállt a megvigasztaló, boldog mosolygás . . .

S azután elment karácsony estére azok közé, akik szerették. Másnap pedig dühösen krakogta a főnök ur:

— Ilyenkor mászik el, mikor más ember ünnepel.

És ünneplés jögeimen nagyot húzott a szilvóriamos üvegből . . .

dokumentálására ideiktatom e pár — a választást megelőzőleg — hozzám intézett egyházi adózásom tisztázására vonatkozó elszámolási jegyzéket kísérő sorokat: „*) Ezt a 15 koronát (1907. év december 10.-én befizetett egyházi adó) az egyházi jegyző ur tényleg elfeledte levonni az 1908. évi kivetésnél. 1908. dec. 7. Kiss Zsigmond lelkész.” Ehez még csak annyit teszek, hogy: én mindenkit, még a legutolsó utcaseprőt is feljogosítom közeleti tevékenységem kritizálására és elbírálására, csak azt kötöm ki, hogy ez az igazság szem előtt tartásával történjen. Egyébként a támadás alapjául szolgáló s felhanytorgatott társadalmi állásaimról szíves támadom, vagy akárki javára, aki jobban és önzetlenebbül tud a közértelemmel dolgozni, bármikor készséggel lemondok, mert a népszerűség hajhászása nekem nem kényerem.

— **Elszámolás.** Ft. Lévay Mihály apát ur lelkés felhívására hozzánk, a szegény gyermekek felruházására szolgáló összeg gyanánt lapunk december 13-ik számában 102 koronát nyugtattunk. Minthogy azonban Hay Mihály ur 10 kor. adományát Király Ferenc ur nem hozzánk küldte el, hanem az e célra rendezett hangverseny pénztáránál fizette le, így hozzánk csupán 92 korona juttatott, mely összegből a hangverseny jövedelmének felosztása arányában 62 koronát a r. kath. 20 koronát a ref. és 10 koronát a izr. felekezete-főtiszt, lelkészi hivatalaihoz juttattunk. A nagy lelkű adományozóknak pedig itt fejezzük ki hálás köszönetünket.

— **Önként a halálba.** P. Nagy Mihály 59 éves esőzt még a nyáron megharapta egy kutya, melynek veszett híre kerelkedett. A vizsgálat azonban nem talált aggodalomra okot, de a rettenetes betegségtől félelem befészkelte magát a szegény ember agyába úgy, hogy valóságos rögeszméjévé vált a roppant félelem, minek aztán 19-én vetett véget úgy, hogy kamrájában felakasztotta magát és meghalt.

— **A pisztoly.** Szikszai Bálint 15 éves fiu verebet akart löni Sivó Jenő tanyáján egy régi rozsdás pisztolyból, mely épen nem volt alkalmas arra, hogy a gyutacsot elvágja, gyufával süttötte tehát el a fegyvert, mely hosszas procedura alatt nem vette észre, hogy 14 éves pajtása, Szandi Mózes a fegyver elé szaladt s a lövés mellébe fűrődött, két szem serét a szívét furta át s nyomban megölte a szerencsétlen gyermeket.

— **Halálos lórugás.** Cegléden Nyujtó Béni fiatal gazdalkodó fel akart lépni a kocsira, de a lába megesuszott s a földre esett amikor a kocsiba fogott egyik ló oly szerencsétlenül rugta fejbe a fiatal embert, hogy agyveleje azonnal ki-locesant. A fiatal ember, aki csak nemrég szabadult meg a katonaságtól, azonnal szörnyet halt.

— **Szent István napja a kiscgazdák ünnepe.** Érdekes mozgalmat indított a „Magyarországi kishirtokos Szövetség” (Budapest, VI. Csengeri u. 82.) igazgatótanácsa, melyben Hercegh Sándor türkevei birtokos szövetségi elnök indítványára kimondották, hogy az év Szent István napját a hazafias kiscgazdák ünnepének tekintik s mint ilyen akként ünnepli meg, hogy a szövetség évi nagygyűléseit és kongresszusait e napon tartja meg a fővárosban, vidéki helyi szövetségi fiókjainál is odahat, hogy a kiscgazdakat kedvezően érintő mozgalmak mindenkor a Szent István-nap, mint a magyar kiscgazdák országos ünnepéhez fűződjenek.

— **Dohány beváltás.** A pénzügyminiszter a folyó évben termelt dohány beváltására nézve a következő határidőt állapította meg: Szolonokon 2-től február 26 ig.

— **Kereskedők követeléseinek érvényesítése.** A budapesti tábla kimondotta, hogy az egymással üzleti összeköttetésben álló kereskedők kölcsönös követeléseiket egymás irántában ugyanabban a perben — felperes keresettel, alperes viszontkeresettel — még akkor is érvényesíthetik, ha a viszontkereset a jogalappal nem függ össze.

— **Hírek a vármegyéből.** Monoron Cserney Sámuel óras üzletében a tulajdonos egy éves kis fiával egy 12 éves dajka leány játszadozott. A leány a falon függő pisztolyt levette, nézegette, miközben az elsült s a golyó a kis fiut orrán érte, aki sérülésébe pár napra rá meghalt. A Szikrában pedig Kis Imre napszámos fat döntögetett. Közben oda jött hozzá 10 éves Ferenc fia s ott játszadozott. Egyszerre a ledülő fatörzs épen a gyerekre esett s agyonütötte. Fehérgyázán Kes Sípós Lajos honvédtiszt által alapított

belekötött Tóth József földmivesbe, akit rövid szováltás után bajonettjével leszúrt, úgy hogy az azonnal meghalt.

— **Minden gyermekszobában** hálával kell gondolni azokra a derék norvég halászokra, kik a hálórgó tengeren fogják a lőkehalat, mely a kitünő csukamájolajat szolgáltatja. Csukamájolajat, a legizletesebben és a legkönnyebben emészthető formában nyújt a „Scott-féle Emulsió”, mely egyike a legjobb tápanyag-szereknek. Kapható a gyógyszerárakban.

— **Kossuth a kecskeméti iparosokért.** A kecskeméti iparosok egy negyszázhus iparesarnokot szándékoznak felállítani, ahol az ottani iparosok ipari termékei beraktározhatnának és ahol az iparosság oleső kölcsönöket élvezhet a Leszállított áruk bizonyos százaléka erejéig. Most, hogy Kossuth miniszter a kecskeméti iparosoknak megadta a körülbelül 35 000 korona berendezési és ipari segítséget, megindult a mozgalom, hogy a miniszter feltételeinek legfontosabbakat, a kötelezet 40.000 korona alaptőkéit alitras utján biztosítsák. A munkának meg is lett az eredménye, mert az alaptőke biztosítása megtörtént és mi sem áll utjában, hogy a tervezett iparesarnok fölállítassék.

CSARNOK.

Levelek az Ismeretlenhez.

(Folytatás.)

Oktatás.

A szülő és az iskola.

Eljön az az idő is nem sokára, hogy gyermekünk az iskolába kerül.

A gyermek, kivel nem törődünk, kinek hajlamait nem iparkodtunk kifürkészni, ki fölhött s hogy olyan amilyen, azt csak a szerencsés körülményeknek köszöni, kibem az érdeklődést nem iparkodtunk fölkelteni semmi iránt, vajjon mi hasznát fogja venni az iskolának?

De persze azt megköveteljük, hogy az iskola, ez a sokaktól lenézett valami, melynek főmértása nyűg, az fűrkéssze ki, mi lakik gyermekünkben, kibem esinyjei révén lángész sejtünk s hogy a tanító, vagy a tanár végezze el helyettünk azt, mit elvégeznünk nekünk kellett volna és kell.

Az iskola pedig legelső sorban is nem arra hivatott, hogy gyermekeinknek a nevelést adja meg, hanem hogy azokra a kérdésekre, melyek a zsenge gyermeki agyban öntudatra kelnek, megfeleljen, hogy az így nyert képzetek segítségével újabb és újabb kérdéseket vehessen föl.

Már most az oly gyermek, kinek érdeklődését semmi iránt föl nem költöttük, vajjon szükségile nem létező kérdéseire a választ? s nem tartja e, nem érzi-e tehernek ama válaszokat betanulni, melyeknek megelőző kérdései hiányzanak képzeteiben?

Igy tehát ne esodálkozzunk azon, hogy gyermekeink nem jól, vagy éppen nehezen tanulnak, bár testileg lelkileg egészségesnek mondhatók, s higgyük el azt is, hogy érdeklődésüket a „Tudomány” iránt épen nem fogjuk vesszővel és más büntetésekkel fölkelteni.

De akárhányszor tapasztalhatjuk azt is, hogy a gyermek egészen mással szeret foglalkozni: rajzol, a zenét kedveli, stb. stb., s ilyenkor eme hajlamait iparkodunk kiölni belőle, az iskola miatt, iskolai kötelezettségei kedvéért.

Vajjon mi ez?
A fejledező hajlamot megöljük, s mivel azt ki nem elégítheti: egyszersmint elkedvetlenítjük az iskolai tanulmányoktól is, s e dolog csak újabb bizonyítéka annak, hogy gyermekünkben nem látunk egyebet mind a számadás nélkül készült tervek alanyánál, kinek hajlamait, természetét önzésünknek iparkodunk alvetni.

Különítsük el tehát az iskolát, mint nevelő intézetet, az iskolától, mint olyan intézménytől, mely tudást van hivatva adni.

Nevelést az iskola sohasem adhat olyat, mint minőt a szülő megadhat, mert teljes lehetetlen az, hogy egy ember 80—100 gyermek lelkivilágát pár óra alatt kiismerhesse, s még kizártabbnak tekinthető, miszerint a gyermekek hajlamairól tudomást szerozzen.

Igy azután előáll az az eset, hogy a szülő azzal vádolja a tanítót, hogy gyermeke az ő keze alatt visszamarad, elkedvetlenedik.

S vajjon hány szülő világosítja fel az iskolát gyermekeinek természetes hajlamairól, s hány szülő követeli meg azt, hogy arra figyelemmel le-

gyenek?
S nem joggal volna-e ez megkövetelhető, s nem épen a szülők részéről, kiknek legjobban módjában áll gyermekük fejlődő lelkivilágát megfigyelni, s ha arra ama iskola hatását nem kielégítőnek, vagy egyenesen károsnak tartják, az ellen fölshóllalni, esetleg a gyermeket máshová adni?

De persze ez terhes, sőt még terhesebb volna az, ha a gyermeket otthon kellene taníttatni, mert arra sem költség, sem idő, hadd kioldja, hadd vesszenek ki hajlamai, hogy mikor kilép az életbe, megvéni, elfonnyadt s még szerencse, ha a hamu alatt még föl bir lobbanni a szikra, még föl tudja találni saját énjét.

Ha oly teher a gyermek fölnevelése, ha a kiadásokra nincs meg a kellő földzet, hogyan merészled magadra venni a felelősséget, mely a gyermek nevelésével jár?

Valóban bámulatraméltó könnyelműség, s nem tudom min esodálkozzam inkább, az ember közönyen, vagy ama mesterileg szőtt leplen, mely eme könnyelműséget az „Erkölc” követelményének tünteti föl.

Az iskola tehát általában arra szolgál, hogy gyermekeinknek tudást adjon, de — mint látjuk — arra nem alkalmas, hogy bennök természetes hajlamaikat fejlessze, épen azon okból, mert a tanítás módját munkamegtakarítás szempontjából egyöntetűvé akarja tenni, már pedig nem minden gyermek elég értelmes arra, hogy az iskolai magyarázatokat ily formában megértse, külön-külön pedig mindegyiknek megmagyarázni valamit nem lehet, mert arra nincs idő.

Sajnos, — az előbb mondottakból megérthető, — nincs mindenkinek módjában gyermekeit otthon tanítani, másodsor pedig még mindig nem tartunk ott, hogy az iskolákat keveselnők és a reá fordított költségeket ne sokalnök.

Lucifer.

Szerkesztői üzenetek.

R. M. Budapest. Bizonyára oldalvágás van benne arra felé, ahol „m i” is állunk. Szívvel, es üdvözlöt.

Angol-kör.

Ama kiváló és koncentrált táplálék, amely a SCOTT-féle Emulsió ban foglaltatik, táplálja a csontokat, s azokat keményekké és egyenesekké teszi. E szer hatása alatt a csontokat körülvevő hús egészséges és szilára lesz.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer véglegét — a halszét — kérjük figyelembe venni.

Az általános egészség a SCOTT-féle Emulsió

hatása alatt rohamosan javul és az angol-körös gyermekek éppoly rózsás és viruló areszt kapnak, mint az egészségesek. Az orvosok állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsió

használatát.

Egy eredeti üveg ára 2 ker. 50 fl.

Kapható minden gyógyárban.

Vétel és eladás.

Ki földet, szőlőt, házat eladni vagy venni szándékozik, az forduljon Molnár József vállalkozóhoz, ki ezeket leggyorsabban lebonyolítja; lakik III. ker. Zöldfa-utca 6. szám alatt; ahol épületfa, ócska ajtók, ablakok is kaphatók, ugyszintén 10 kocsíért jó trágya is van eladó. Értekezni lehet naponta a Hay-féle kút mellett levő lakásán.

Eladó ház.

A Rákóczi-utca 199. szám alatt levő ház szabadkészből eladó, esetleg haszonbérbe kiadó. — Értekezni lehet özv. Györe Gábornéval.

**Szőlő-
oltványokat**

szállít, fajlisztaságáért jótállva.

legdúsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep
tulajdonos: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 67. sz. (Nagyküküllő-megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismert levelek, emellett minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

12-20

Száraz tűzifa.

Apróra vágott bükkfának mmázsája 2 kor. 50 fillérért kapható **Molnár Bélánénál,** Szelei-út.

KOVALD PÉTER és FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szörmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár

Budapest, VII. kerület, Szövetség-utca 37. szám

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőt létesít és ez által módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolási és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse.

Abonyban Schwartz Zseni

vette át a képviseletét és a gyár rendes áraiban vállalja az úri-, női- és gyermeköltönyök, díszítő- és butorszövetek, függönyök, kőzimmunkák, szőnyegek, csipke- és végárúk, szörmek, stb.ek vegytisztítását és festését.

Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áraitól, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviseletet és számos megbízatást kér a

25-25 Kovald Péter és fia cég.

**Nyomdász tanulónak egy fiú fölvé-
tetik lapunk kiadóhivatalában.**

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ

SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos házszerzől várni lehet.

Óra az egészségnek, fertőtelenít, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Paratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószér.

Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld u. átvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS labororium GYŐR.

Kapható mindenütt.

Főraktár Abonyban: 10-20

Láng Oszkár gyógytárában.

Eladás.

2000 kéve jóminőségű mácl eladó. Értelmezni lehet Tóth Mihály vállalkozóval

„A-i-i-i?” — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-féle Antinicotin-cigarettafüvegyek fadobozban.”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz egy érdekes hívszkártyát tartalmaz. 9-26

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 83.
által a legjurdnyosabb árak mellett állunk fel:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, lóhara-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Pfanstüglé-kapálók, szeszakavógók, répvágók, kukorica-niorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytelmes acél ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Magyarország-Ausztriában a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.

Alapított 1846. — Legelőkelőbb referenciák. — Alapított 1846.

50 MILLIÓ ÉVI GYÁRTÁS

a cs. és kir. szab. BOHN-féle biztonsági átfedő cserepekből

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

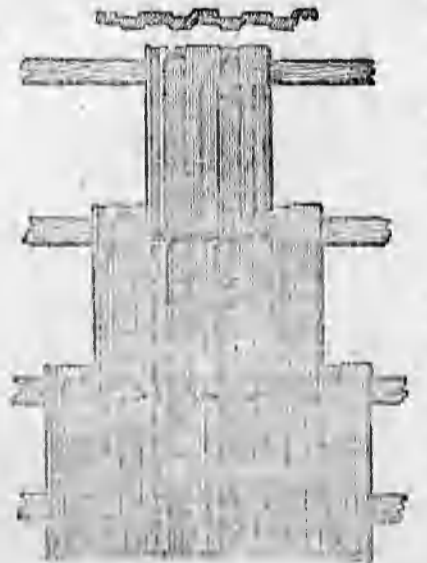
Gyártmányok: BOHN-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcserepek. — Legelőkelőbb, legszelb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyártmány. Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-cserep 272. szám.

10-10

Zsombolyai gyártmány. Szab. biztonsági préselt átfedő-cserep 253. szám.